

taal:
unie

Samen sterk voor taalcompetentie

Taalontwikkeling als gezamenlijke opdracht

Vlaams Parlement, 29 januari 2026

Taalontwikkeling

1. Taalontwikkeling is een complex proces
2. Taalontwikkeling verloopt niet lineair
3. Context is cruciaal
4. Betekenisvolle interactie is de motor

Taalcompetentie



- samen met het werkveld
- de ontwikkeling van taalcompetentie centraal
- kennis/inzicht – vaardigheden - attitudes

Taalcompetentie



de leraar



toetsing



kleuters



hoger onderwijs

Taalcompetentie

taal:
unie

Leer werken met rijke teksten Zoek een rijke tekst Inloggen

Rijke teksten



Op deze website vind je voorbeelden van rijke teksten voor leerlingen van 2 tot 18 jaar om jouw taal- en zaakvaklessen mee te verrijken.

Daarnaast leer je hier ook wat rijke teksten zijn en hoe je ermee kunt werken.



Thema

Leeftijd

Type

Zoek een rijke tekst

Recente rijke teksten

Zeg me dat het oké is
Evangeline Agape
Emoties en relaties,
Groeien en ontwikkelen

Wanneer voelde jij je alsof je tot een hoopje geveegd kan worden?

De drie boeken die je moet lezen hebben volgens schrijfster Bibi Dumon Tak
Wim Oosterlinck
Bibi Dumon Tak
Bos en beest,
Wonen en werken

Wat maakt een tekst over dieren méér dan informatie? Wanneer wordt het literatuur?

A. Nervosa
Jana Arns
Conflict en harmonie,
Groeien en ontwikkelen

Wat kan een ouder doen om zijn of haar kind het beste te ondersteunen bij een eetstoornis?

Kunnen muggen dronken worden?
100 alledaagse mysteries
Juliette Vasterman
Conflict en harmonie,
Emoties en relaties

Kunnen blinde mensen hoogtevrees hebben?

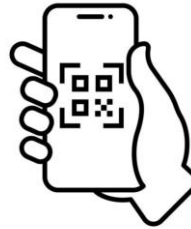
lezen

taal:
unie

Taalcompetentie

Criteria voor
taalbeleid

Taalbeleids-
scan



De
taalcompetente
school

taalbeleid

Kloof met de praktijk

Vertaalkloof (*knowledge-practice gap*)

- vaak complex, theoretisch, versnipperd
- spreekt niet altijd de taal van de leraar
- vraagt om interpretatie en vertaalslag

Onderzoek/beleid is niet automatisch praktijk

Ik geloof het wel, maar wat moet ik morgen anders doen?

Kloof met de praktijk

Implementatiekloof (*implementation gap*)

- tijdsdruk en volle agenda's
- beperkt coaching in de klas
- weinig ruimte voor teamleren
- financiële beperkingen

Scholen hebben tijd, ruimte en ondersteuning nodig

Ik wil dit wel doen, maar wanneer? En wie helpt ons om dit vol te houden?

Kloof met de praktijk

Systeemkloof (*system misalignment*)

- tegenstrijdige signalen
- wisselende beleidsprioriteiten
- weinig samenwerking tussen onderzoek, beleid en praktijk

Scholen hebben duidelijkheid nodig: één richting, één verhaal, één set verwachtingen

We krijgen zoveel signalen tegelijk... Wat is nu eigenlijk de bedoeling?

Hefbomen om de kloof te dichten

1. Hanteerbaarheid

(duidelijke richtlijnen, werkbare handvatten, concrete materialen)

2. Duurzame professionalisering

(langdurige trajecten, teamleren, coaching in de klas)

3. Consistentie

(één richting, heldere verwachtingen, afstemming tussen beleid, opleiding en praktijk)

Ieder Kind Taalheld

Hanteerbaarheid	Duurzame professionalisering	Consistentie
• kaders • investering in kwalitatief lesmateriaal	• vorming van taalexperten • Vraagpunt	• 1 richting; 1 duidelijke inhoudelijke lijn • samenhang • meerjarige aanpak

Ieder Kind Taalheld: aandachtspunten

1. Veel verschillende actoren

→ Afstemming en regie

2. Verschillende snelheden

→ Aandacht voor verschillen in schoolcontext en startpositie

3. Capaciteit: tijd en mensen

→ Draagkracht

Ieder Kind Taalheld: rol van de Taalunie

Raamwerk Nederlands	10 acties	
	1	Verbeterde en tijdige opsporing van taalachterstand
	2	Voorinstructie van de peuterklas tot en met het eerste leerjaar
	3	Taalheldklassen vanaf het tweede leerjaar
	4	Remediëring voor leerlingen buiten de taalheldklassen
	5	3 uur extra Nederlands bij de overgang naar het secundair onderwijs
	6	Instapklassen voor peuters en hun ouders
	7	Versterking van de zomerscholen voor alle onderwijsniveaus
	8	Brede vorming voor taalexperten
	9	Investering in kwalitatief lesmateriaal voor het basisonderwijs
	10	Versterken van gemeenschapsbetrokkenheid

Raamwerk Nederlands

- **Doel:** helder fundament – basis voor alle acties
- **Opbouw:**
 - Waarneembare beheersing van het Nederlands op 3 sleutelmomenten
 - Praktijkvoorbeeld per sleutelmoment
 - Koppeling met de minimumdoelen
 - Wat werkt in de klas?

Raamwerk Nederlands

Mijlpalen		Kleuterklas 1 t.e.m. 3	Leerjaar 1 t.e.m. 4	Leerjaar 5 en 6
Praktijkvoorbeeld				
Minimumdoelen				
Aanpakken	Onderwijs			

Raamwerk Nederlands

Mijlpalen		Kleuterklas 1 t.e.m. 3	Leerjaar 1 t.e.m. 4	Leerjaar 5 en 6
Praktijkvoorbeeld				
Minimumdoelen				
Aanpakken	Onderwijs			
	Culturele sector			
	Welzijnssector			
	Kinderopvang			
	Vrije tijd			

		De leerling leest en beluistert verschillende soorten teksten en begrijpt, interpreteert en beoordeelt hun inhoud
		Leerjaar 1 t.e.m. 4
Mijlpalen		De leerling leest teksten vlot en vloeiend, herkent verschillende tekstsoorten en gebruikt passende lees- en luisterstrategieën om de inhoud te begrijpen.
Praktijkvoorbeeld		Tijdens de themaweeke over ‘Leven in de middeleeuwen’ leest de leerling een informatieve tekst over kastelen. Aan de jaartallen, de historische termen en de tijdlijn herkent de leerling dat het om een tekst gaat over een historisch thema. Hij markeert de belangrijkste gebeurtenissen en vertelt daarna aan een klasgenoot wat hij ontdekt heeft, zoals “waarom kastelen grachten hebben” en “wat het betekende om in een kasteel te leven”.
Minimumdoelen		[...] 1.1.5 / 1.3.1 De leerlingen kunnen expliciet vermelde informatie in teksten weergeven. 1.1.7 / 1.3.3 De leerlingen kunnen verbanden leggen tussen teksten en hun vakspecifieke kennis en voorkennis. [...]
Aanpakken	Onderwijs	[Overzicht effectieve aanpakken]
	Culturele sector	[Overzicht effectieve aanpakken]
	Welzijnssector	[Overzicht effectieve aanpakken]
	Kinderopvang	[Overzicht effectieve aanpakken]
	Vrije tijd	[Overzicht effectieve aanpakken]

Vorming van taalexperten

- **Doel:** gezamenlijke basis – versterking van schoolteams
- **Hybride traject:**
 - Leraren, beleidsmedewerkers, zorgcoördinatoren
 - Lerarenopleiders, pedagogisch begeleiders
 - Professionele netwerk rond de leerling

Startbijeenkomst (4u)

Online traject (8 modules; 8u)



Trainingsdag 1 (8u)



Trainingsdag 2 (8u)



Attest

Ieder Kind Taalheld

Van plan naar praktijk

- Eén richting
- Concrete houvast
- Gerichte ondersteuning
- Tijd en expertise

En vooral: SAMEN